

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๓๓๑
วันอังคาร ที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๐
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาติ สุจริตานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายวรชิต สิงหเสนี	โฆษกกรรมการ
๕. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๖. นางกัระณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๗. นางจุรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๘. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	กรรมการ
๙. นายธีรชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๐. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๑. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๒. นายภุมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๓. พลตรี วีระ โรจน์นาศ	กรรมการ
๑๔. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	กรรมการ
๑๕. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	กรรมการ
๑๖. นายอัชพร จารุจินดา	กรรมการ
๑๗. พลเอก อัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๘. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

๑. นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย	(ลาการประชุม)
๒. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	(ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขาธิการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

นายจินตพันธุ์ ทังสุบุตร

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑. นายนาถะ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานประธานรัฐสภา

๒. นางสาววิลาวรรณ รำรื่น

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการ ๓

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นายเจษฎ์ โทณะวณิก

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

๑. นางสาวภัทรา เชื้อรอด

๒. นายณัฐ มโนกุลอนันต์

๓. นางพงษ์สวาท กายอรุณสุทธิ์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นางสาวอัลฉนา พึ่งเย็น

ผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมายการเมืองการปกครอง

๒. นายภาคภูมิ รุจิขจรเดช

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

ผู้ที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเชิญมาร่วมประชุม

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

๑. นายพิศิษฐ์ ลีลาวชิโรภาส

ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

๒. นายมณฑิร เจริญผล

รองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

๓. นางสาวชัชพร พินทุวัฒนะ

ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย

๔. นายภัทรวิทย์ วนสุวรรณ

นิติกรชำนาญการพิเศษ

๕. นางสาวสมกมล แดงทองดี

นิติกรชำนาญการ

๖. นายศุภกิจ มีอุไร

นักวิชาการตรวจเงินแผ่นดินชำนาญการ

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๕๕ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๒๐๑ วันจันทร์ ที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ ถึงครั้งที่ ๓๓๐ วันจันทร์ ที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๐ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุมและรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ที่ประชุมพิจารณาทบทวนร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. .... เฉพาะบางมาตราที่ต้องแก้ไขเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

นายอรรถสิทธิ์ กันมล ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ชี้แจงว่า คณะอนุกรรมการได้ปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติในบางมาตรา โดยเทียบเคียงกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... เสนอให้ที่ประชุมพิจารณาจำนวนทั้งสิ้น ๑๓ มาตรา ดังนี้

มาตรา ๖

“มาตรา ๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ คณะกรรมการต้องให้ความร่วมมือและความช่วยเหลือองค์กรอิสระทุกองค์กร ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าผู้กระทำการอันไม่ชอบด้วยกฎหมายแต่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่น ให้คณะกรรมการมีหนังสือแจ้งองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปโดยไม่ชักช้า

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าการดำเนินการเรื่องใดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ อาจเข้าลักษณะเป็นการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่นด้วย ให้คณะกรรมการปรึกษาร่วมกับองค์กรอิสระอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินงานร่วมกันเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละองค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและไม่ซ้ำซ้อนกัน

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคสอง ให้ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีอำนาจเชิญประธานองค์กรอิสระอื่นมาร่วมประชุมเพื่อปรึกษาร่วมกันและกำหนดแนวทางร่วมกันได้ และให้องค์กรอิสระทุกองค์กรปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าว”

ประเด็นการพิจารณา

นายอรรถสิทธิ์ กันมล ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง มีการบัญญัติถ้อยคำที่แตกต่างไปจากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ซึ่งบัญญัติคำว่า “อันอยู่ในหน้าที่และอำนาจ” อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับมาตรา ๒๒๑ ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติคำว่า “แต่อยู่ในหน้าที่และอำนาจ” ดังนั้น การบัญญัติถ้อยคำในร่างมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง จึงเป็นการบัญญัติถ้อยคำที่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแล้ว

นอกจากนี้ ถ้อยคำที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๖ วรรคสอง และวรรคสาม ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. .... นั้น จะบัญญัติถ้อยคำว่า “ปรึกษาร่วม” แต่ถ้อยคำในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

พ.ศ. .... ใช้คำว่า “หารือ” โดยไม่มีคำว่า “ปรึกษา” นอกจากนั้น คณะอนุกรรมการได้ปรับปรุงบทบัญญัติในร่างมาตรา ๖ วรคสอง ให้สอดคล้องกับถ้อยคำที่บัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ....

ประธานกรรมการกล่าวว่า การปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างองค์กรอิสระนั้น ในบางเรื่องไม่จำเป็นต้องเป็นกรณีที่หน่วยงานของรัฐกระทำอันเป็นความผิดเสมอไป เนื่องจากการกระทำบางอย่างของหน่วยงานของรัฐอาจเป็นการกระทำที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจที่มีกฎหมายบัญญัติให้สามารถกระทำได้ การบัญญัติให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติปรึกษาหารือร่วมกับองค์กรอิสระอื่นนั้น เป็นความมุ่งหมายของร่างมาตรา ๖ ที่ต้องการให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติปรึกษาหารือร่วมกับองค์กรอิสระอื่นที่เกี่ยวข้อง หากเห็นว่าการกระทำดังกล่าวอยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่นด้วย โดยไม่ต้องคำนึงว่าการกระทำของหน่วยงานของรัฐเป็นการกระทำที่เป็นความผิดหรือไม่ ดังนั้น เสนอแก้ไขร่างมาตรา ๖ วรคสอง เป็นดังนี้ “ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าการดำเนินการเรื่องใดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการอาจเข้าลักษณะเป็นการกระทำ**ตามผิด**ที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่นด้วย ให้คณะกรรมการปรึกษาหารือร่วมกับองค์กรอิสระอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินงานร่วมกันเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละองค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและไม่ซ้ำซ้อนกัน”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๖ เป็นดังนี้

“มาตรา ๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ คณะกรรมการต้องให้ความร่วมมือและความช่วยเหลือองค์กรอิสระทุกองค์กร ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าผู้กระทำการอันไม่ชอบด้วยกฎหมายแต่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่น ให้คณะกรรมการมีหนังสือแจ้งองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปโดยไม่ชักช้า

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าการดำเนินการเรื่องใดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการอาจเข้าลักษณะเป็นการกระทำ**ตามผิด**ที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่นด้วย ให้คณะกรรมการปรึกษาหารือร่วมกับองค์กรอิสระอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินงานร่วมกันเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละองค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและไม่ซ้ำซ้อนกัน

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคสอง ให้ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีอำนาจเชิญประธานองค์กรอิสระอื่นมาร่วมประชุมเพื่อปรึกษาหารือและกำหนดแนวทางร่วมกันได้ และให้องค์กรอิสระทุกองค์กรปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าว”

มาตรา ๑๒

“มาตรา ๑๒ ให้กรรมการสรรหาตามมาตรา ๑๑ (๔) (๕) และ (๖) อยู่ในวาระการดำรงตำแหน่งจนถึงวันก่อนวันที่มีกรณีที่ต้องสรรหากรรมการใหม่ แต่ไม่รวมถึงการสรรหาใหม่หรือการสรรหาเพิ่มเติมตามมาตรา ๑๓ วรคหก มาตรา ๑๔ วรคสองและวรรคสาม และมาตรา ๑๕ และให้กรรมการสรรหาดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระเมื่อตาย ลาออก ขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้าม

ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการสรรหาตามวรรคหนึ่งแล้ว จะเป็นกรรมการสรรหาในคณะกรรมการสรรหาสำหรับศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระอื่นในขณะเดียวกันมิได้

ให้ประธานกรรมการสรรหาและกรรมการสรรหาเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา”

ประเด็นการพิจารณา

นายอรรถสิทธิ์ กันมล ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ชี้แจงว่า เนื่องจากที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมีมติกำหนดรูปแบบการบัญญัติในร่างมาตรา ๑๒ โดยให้นำหลักการไปบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับอื่นด้วย ซึ่งเป็นกรณีที่คณะกรรมการสรรหาต้องอยู่ทำหน้าที่สรรหาต่อไป โดยไม่ถือว่าเป็นการสรรหากรรมการใหม่ แต่ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... มิได้ใช้รูปแบบในการบัญญัติเหมือนกับร่างมาตรา ๑๒ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. .... แต่อย่างไร โดยร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ได้นำหลักการดังกล่าวแยกไปบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๒ วรรคสี่ และมาตรา ๑๓ วรรคท้าย ดังนั้นร่างมาตรา ๑๒ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. .... จึงไม่ต้องนำหลักการเกี่ยวกับวิธีการเขียนที่บัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... มาบัญญัติไว้ในลักษณะเดียวกัน

ประธานกรรมการเสนอเพิ่มความเป็นวรรคสี่ ของร่างมาตรา ๑๒ ดังนี้ “ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการสรรหาว่างลง ให้ดำเนินการให้มีการเลือกกรรมการสรรหาแทนโดยเร็ว ในระหว่างที่ยังไม่ได้กรรมการสรรหาใหม่ ถ้ายังมีกรรมการสรรหาตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป ให้คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่” โดยนำหลักการมาจากร่างมาตรา ๒๐ วรรคสาม อย่างไรก็ตาม เพื่อความละเอียดรอบคอบให้คณะกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กลับไปพิจารณาทบทวนว่ามีบทบัญญัติมาตราใดได้บัญญัติให้นำความในร่างมาตรา ๑๒ ไปใช้บังคับบ้าง เพื่อไม่มีผลกระทบในการบังคับใช้กฎหมายในร่างมาตรานั้นๆ

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๑๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๒ ให้กรรมการสรรหาตามมาตรา ๑๑ (๔) (๕) และ (๖) อยู่ในวาระการดำรงตำแหน่งจนถึงวันก่อนวันที่มีกรณีที่ต้องสรรหากรรมการใหม่ แต่ไม่รวมถึงการสรรหาใหม่หรือการสรรหาเพิ่มเติมตามมาตรา ๑๓ วรรคหก มาตรา ๑๔ วรรคสองและวรรคสาม และมาตรา ๑๕ และให้กรรมการสรรหาดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระเมื่อตาย ลาออก ขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้าม

ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการสรรหาตามวรรคหนึ่งแล้ว จะเป็นกรรมการสรรหาในคณะกรรมการสรรหาสำหรับศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระอื่นในขณะเดียวกันมิได้

ให้ประธานกรรมการสรรหาและกรรมการสรรหาเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการสรรหาว่างลง ให้ดำเนินการให้มีการเลือกกรรมการสรรหาแทนโดยเร็ว ในระหว่างที่ยังไม่ได้กรรมการสรรหาใหม่ ถ้ายังมีกรรมการสรรหาตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป ให้คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่”

มาตรา ๑๓

“มาตรา ๑๓ ในการสรรหากรรมการ ให้คณะกรรมการสรรหาปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมและปราศจากอคติทั้งปวง โดยอย่างน้อยการสรรหาต้องมีกระบวนการ ดังต่อไปนี้

(๑) ประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปถึงกระบวนการสรรหากรรมการ โดยอย่างน้อยต้องระบุจำนวนตำแหน่งกรรมการที่จะสรรหา หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่จะใช้ในการสรรหาทุกขั้นตอน และเพื่อประโยชน์แห่งการนี้ ให้คณะกรรมการสรรหาใช้วิธีการสัมภาษณ์หรือให้แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ หรือวิธีการอื่นใดที่เหมาะสมเพื่อประกอบการพิจารณาด้วย

(๒) การสรรหากรรมการให้กระทำโดยการประกาศรับสมัครหรือการเสนอชื่อบุคคลซึ่งมีความเหมาะสมทั่วไปเพื่อเข้ารับการสรรหาซึ่งต้องกระทำโดยเปิดเผย โดยในการเสนอชื่อบุคคลเพื่อเข้ารับการสรรหาจะต้องได้รับความยินยอมของบุคคลนั้นด้วย และให้มีการประกาศรายชื่อบุคคลที่จะเข้ารับการสรรหาให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป เพื่อรับฟังข้อมูลเกี่ยวกับความเหมาะสมของผู้เข้ารับการสรรหาดังกล่าวเพื่อประกอบการพิจารณาในการสรรหาด้วย

(๓) ในการสรรหา ให้คณะกรรมการสรรหาปรึกษาหารือเพื่อคัดสรรให้ได้บุคคลซึ่งมีความรับผิดชอบสูง มีความกล้าหาญในการปฏิบัติหน้าที่ และมีพฤติกรรมทางจริยธรรมเป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม มีทัศนคติที่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลสำเร็จ รวมถึงคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของทั้งหญิงและชาย และให้คณะกรรมการสรรหาส่งข้อมูลที่ใช้ในการพิจารณาคัดสรรไปยังวุฒิสภาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วย

ในกรณีที่คณะกรรมการสรรหาพิจารณาความเหมาะสมของผู้ที่จะได้รับการสรรหาตาม (๓) แล้วเห็นว่า มีผู้เหมาะสมที่จะได้รับการสรรหาในแต่ละด้านเกินจำนวนที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘ ให้คณะกรรมการสรรหานำคุณสมบัติเกี่ยวกับความรู้ความชำนาญในภาษาต่างประเทศที่เหมาะสมแก่การปฏิบัติหน้าที่มาประกอบการพิจารณา

การกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ต้องเพียงพอที่จะเปิดโอกาสให้บุคคลสามารถสมัครหรือเสนอชื่อบุคคลเพื่อเข้ารับการสรรหาได้อย่างทั่วถึง และทำให้กรรมการสรรหาสามารถพิจารณาคัดสรรบุคคลให้ดำรงตำแหน่งได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

ในการสรรหา ให้ใช้วิธีลงคะแนนโดยเปิดเผยและให้กรรมการสรรหาแต่ละคนบันทึกเหตุผลในการเลือกไว้ด้วย

ผู้ซึ่งจะได้รับการสรรหาต้องได้รับคะแนนเสียงถึงสองในสามของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของคณะกรรมการสรรหา

ถ้าไม่มีบุคคลใดได้รับคะแนนเสียงตามวรรคห้า หรือมีแต่ยังไม่ครบจำนวนที่จะต้องสรรหา ให้มีการลงคะแนนใหม่สำหรับผู้ใดคะแนนไม่ถึงสองในสาม ถ้ายังได้ไม่ครบตามจำนวนให้มีการลงคะแนนอีกครั้งหนึ่ง ในกรณีที่การลงคะแนนครั้งหลังนี้ยังได้บุคคลไม่ครบตามจำนวนที่จะต้องสรรหา ให้ดำเนินการสรรหาใหม่สำหรับจำนวนที่ยังขาดอยู่”

ประเด็นการพิจารณา

นายอรรถสิทธิ์ กันมล ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๑๓ คณะอนุกรรมการได้ปรับวิธีการเขียนบทบัญญัติเพื่อให้สอดคล้องกับร่างมาตรา ๑๒ วรรคสาม ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... โดยนำหลักการเกี่ยวกับกระบวนการสรรหามาบัญญัติไว้ในลักษณะเดียวกัน โดยบัญญัติให้กรรมการสรรหาต้องแสดงเหตุผลในการคัดสรรด้วย ซึ่งเดิมหลักการดังกล่าวเคยบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๓ (๓) และร่างมาตรา ๑๓ วรรคสอง ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. .... แต่ได้เปลี่ยนวิธีการเขียนเสียใหม่ โดยให้นำหลักการดังกล่าวมาบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๓ วรรคสี่ แทน และบัญญัติความในร่างมาตรา ๑๓ วรรคหก เป็นดังนี้ “ถ้าไม่มีบุคคลใดได้รับ

คะแนนเสียงตามวรรคห้า หรือมีแต่ยังไม่ครบจำนวนที่จะต้องสรรหา ให้มีการลงคะแนนใหม่สำหรับผู้ได้คะแนนไม่ถึงสองในสาม ถ้ายังได้ไม่ครบตามจำนวนให้มีการลงคะแนนอีกครั้งหนึ่ง ในกรณีที่การลงคะแนนครั้งหลังนี้ยังได้บุคคลไม่ครบตามจำนวนที่จะต้องสรรหา ให้ดำเนินการสรรหาใหม่สำหรับจำนวนที่ยังขาดอยู่” โดยตัดความในตอนท้ายของร่างมาตรา ๑๓ ความว่า “โดยผู้ซึ่งไม่ได้รับการสรรหาในครั้งนี้จะเข้ารับการสรรหาในครั้งใหม่ไม่ได้” ออก เพื่อให้สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ที่เปิดโอกาสให้ผู้ซึ่งไม่ได้รับการสรรหาในครั้งนี้อาจจะเข้ารับการสรรหาในครั้งใหม่ได้อีก

นอกจากนี้ คณะอนุกรรมการได้แก้ไขวิธีการลงคะแนน โดยนำหลักการที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๒ วรรคสาม ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... มาบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๓ วรรคสี่ โดยให้ใช้วิธีลงคะแนนโดยเปิดเผยและให้กรรมการสรรหาแต่ละคนบันทึกเหตุผลในการเลือกไว้ด้วย

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๓ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๔

“มาตรา ๑๔ ผู้ได้รับการสรรหาเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการ ต้องได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา

ในกรณีที่วุฒิสภาไม่ให้ความเห็นชอบผู้ได้รับการสรรหารายใด ให้ดำเนินการสรรหาบุคคลใหม่แทนผู้นั้น แล้วเสนอต่อวุฒิสภาเพื่อให้ความเห็นชอบต่อไป โดยผู้ซึ่งไม่ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาในครั้งนี้จะเข้ารับการสรรหาในครั้งใหม่ไม่ได้

เมื่อมีผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาแล้ว หากเป็นกรณีที่ประธานกรรมการพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุให้ผู้ได้รับความเห็นชอบประชุมร่วมกับกรรมการซึ่งยังดำรงตำแหน่งอยู่ ถ้ามี เพื่อเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการแล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบ ในกรณีที่ผู้ซึ่งวุฒิสภาให้ความเห็นชอบยังได้ไม่ครบจำนวนที่ต้องสรรหา แต่เมื่อรวมกับกรรมการซึ่งยังดำรงตำแหน่งอยู่ ถ้ามี มีจำนวนถึงห้าคน ก็ให้ดำเนินการประชุมเพื่อเลือกประธานกรรมการได้ และเมื่อโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งแล้ว ให้คณะกรรมการดำเนินการตามที่และอำนาจต่อไปพลางก่อนได้ โดยในระหว่างนั้นให้ถือว่าคณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่ และให้ดำเนินการสรรหาเพิ่มเติมให้ครบตามจำนวนที่ต้องสรรหาต่อไปโดยเร็ว

ให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการ และเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ”

ประเด็นการพิจารณา

นายอรรถสิทธิ์ กันมล ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ชี้แจงว่า สืบเนื่องจากวิธีการเขียนที่บัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... จะไปบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๒ วรรคเก้า ซึ่งร่างมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. .... มีวิธีการบัญญัติที่สอดคล้องกับมาตรา ๒๐๔ ของรัฐธรรมนูญ แล้ว ดังนั้น จึงไม่จำเป็นต้องปรับวิธีการเขียนแต่อย่างใด

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาร่างมาตรา ๑๔ วรรคสาม ที่บัญญัติความว่า “ซึ่งยังดำรงตำแหน่งอยู่” เห็นว่า มีการบัญญัติถ้อยคำที่แตกต่างจากร่างมาตรา ๑๒ วรรคเก้า ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ซึ่งบัญญัติโดยใช้ความว่า “ซึ่งยังไม่พ้นจากตำแหน่ง”

อย่างไรก็ตาม ในประเด็นนี้ที่ประชุมเคยมีมติให้ใช้คำว่า “ซึ่งยังดำรงตำแหน่งอยู่” เพื่อให้สอดคล้องกับการบัญญัติถ้อยคำในวรรคนี้ ดังนั้น จึงไม่จำเป็นต้องปรับวิธีเขียนแต่อย่างใด

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๔ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๕

“มาตรา ๑๕ ผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาให้เป็นกรรมการโดยที่ยังมิได้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๐ (๒๐) (๒๑) หรือ (๒๒) หรือยังประกอบวิชาชีพตามมาตรา ๑๐ (๒๓) อยู่ ต้องแสดงหลักฐานว่าได้ลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพดังกล่าวแล้ว ต่อประธานวุฒิสภาภายในเวลาที่ประธานวุฒิสภากำหนด ซึ่งต้องเป็นเวลาก่อนที่ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งกรรมการ ในกรณีที่ไม่ได้แสดงหลักฐานภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้นั้นสละสิทธิ และให้ดำเนินการสรรหาใหม่

ประเด็นการพิจารณา

นายอรรถสิทธิ์ กันมล ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ชี้แจงว่าการบัญญัติคำว่า “ดังกล่าวแล้ว” ในร่างมาตรานี้เป็นการบัญญัติที่แตกต่างจากร่างมาตรา ๑๓ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ซึ่งบัญญัติคำว่า “ดังกล่าวแล้วนั้น” อย่างไรก็ตาม การบัญญัติถ้อยคำในร่างมาตรา ๑๕ เป็นการบัญญัติถ้อยคำที่สอดคล้องกับมาตรา ๒๐๕ ของรัฐธรรมนูญแล้ว ดังนั้น ในประเด็นนี้จึงไม่จำเป็นต้องมีการแก้ไขแต่อย่างใด

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๕ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๗

“มาตรา ๑๗ ให้ประธานกรรมการสรรหาและกรรมการสรรหาได้รับเบี้ยประชุมและค่าตอบแทนอื่นตามที่ประธานวุฒิสภากำหนด แต่สำหรับเบี้ยประชุมให้กำหนดเป็นรายครั้งที่มาประชุม ในอัตราไม่ต่ำกว่าอัตราที่ ก.ร. ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการรัฐสภาได้รับ เว้นแต่กรรมการสรรหาโดยตำแหน่งให้ได้รับกึ่งหนึ่งของอัตราดังกล่าว”

ประเด็นการพิจารณา

นายอรรถสิทธิ์ กันมล ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๑๗ ได้มีการแก้ไขในประเด็นของอัตราเบี้ยประชุมที่คณะกรรมการสรรหาจะได้รับ โดยเทียบเคียงกับอัตราเบี้ยประชุมที่ประธานกรรมการ ก.ร. ได้รับ ซึ่งประธานกรรมการ ก.ร. มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมเป็นรายเดือนเดือนละสองหมื่นบาท ดังนั้น การกำหนดให้กรรมการสรรหาที่เป็นโดยตำแหน่งได้รับเบี้ยประชุมกึ่งหนึ่งนั้น จะได้รับเบี้ยประชุมครึ่งละหนึ่งหมื่นบาท ซึ่งจะมีผลทำให้ประธานกรรมการสรรหาได้เบี้ยประชุมต่ำกว่ากรรมการสรรหาที่มีใช้กรรมการสรรหาโดยตำแหน่ง

ประธานกรรมการกล่าวว่ ผู้ที่ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการสรรหาซึ่งไม่ใช่กรรมการสรรหาโดยตำแหน่ง จะต้องไม่เป็นข้าราชการในขณะดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการสรรหา กล่าวคือ ในขณะที่มีการเปิดรับสมัคร ข้าราชการสามารถสมัครเป็นกรรมการสรรหาได้ แต่เมื่อได้รับเลือกให้เป็นกรรมการ

สรรหาแล้วต้องลาออกจากการเป็นข้าราชการ ดังนั้น การกำหนดให้ผู้ซึ่งไม่ได้เป็นกรรมการสรรหา โดยตำแหน่งได้รับเบี้ยประชุมมากกว่ากรรมการสรรหาที่เป็นโดยตำแหน่งจึงมีความเหมาะสมแล้ว

นางจุรี วิจิตรวาทการ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. .... กล่าวว่า หากบัญญัติให้นำอัตราเบี้ยประชุมตามที่ ก.ร. ได้รับเป็นรายเดือน อาจไม่สอดคล้องกับความมุ่งหมาย ที่ต้องการให้คณะกรรมการสรรหามีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมเป็นรายครั้ง

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการสรรหามีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมเป็นรายครั้ง เพียงแต่นำ อัตราเบี้ยประชุมที่ ก.ร. ได้รับ มาเทียบเคียงเท่านั้น กล่าวคือ ในทางปฏิบัติ ก.ร. จะมีการประชุมเดือนละ หนึ่งครั้ง ซึ่งเท่ากับว่าประธานกรรมการ ก.ร. ได้รับเบี้ยประชุมครั้งละสองหมื่นบาท ดังนั้น การประชุมของ คณะกรรมการสรรหาหนึ่งครั้ง ก็จะได้รับเบี้ยประชุมครั้งละหนึ่งหมื่นบาท เนื่องจากได้บัญญัติให้ได้รับ เบี้ยประชุมในอัตราไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของประธานกรรมการ ก.ร. ดังนั้น จึงเสนอแก้ไขเพิ่มเติม ร่างมาตรา ๑๗ เป็นดังนี้ “ให้ประธานกรรมการสรรหาและกรรมการสรรหาได้รับเบี้ยประชุมและ ค่าตอบแทนอื่นตามที่ประธานวุฒิสภากำหนด แต่สำหรับเบี้ยประชุมให้กำหนดให้ได้รับเป็นรายครั้งที่ มาประชุมในอัตราไม่ต่ำกว่าอัตราที่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของประธานกรรมการ ก.ร. หรือกรรมการ ก.ร. ตาม กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการรัฐสภาได้รับในแต่ละเดือน เว้นแต่ที่ทรงยศหรือตำแหน่งให้ ได้รับสิ่งหนึ่งของอัตราดังกล่าว แล้วแต่กรณี”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๗ ให้ประธานกรรมการสรรหาและกรรมการสรรหาได้รับเบี้ยประชุมและค่าตอบแทน อื่นตามที่ประธานวุฒิสภากำหนด แต่สำหรับเบี้ยประชุมให้กำหนดให้ได้รับเป็นรายครั้งที่มาประชุมในอัตรา ไม่ต่ำกว่าอัตราที่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของประธานกรรมการ ก.ร. หรือกรรมการ ก.ร. ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบ ข้าราชการรัฐสภาได้รับในแต่ละเดือน เว้นแต่ที่ทรงยศหรือตำแหน่งให้ได้รับสิ่งหนึ่งของอัตราดังกล่าว แล้วแต่กรณี”

มาตรา ๑๙

“มาตรา ๑๙ กรรมการมีวาระการดำรงตำแหน่งเจ็ดปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการใหม่แทน”

ประเด็นการพิจารณา

นายอรรถสิทธิ กัณมล ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ชี้แจงว่า ความที่ บัญญัติไว้ตอนท้ายของร่างมาตรา ๑๙ วรรคสอง ความว่า “จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการใหม่แทน” นั้น เป็นการบัญญัติถ้อยคำที่สอดคล้องกับมาตรา ๒๐๘ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแล้ว แต่เมื่อพิจารณา เปรียบเทียบกับความในร่างมาตรา ๑๕ วรรคสอง ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย คณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... จะไม่บัญญัติคำว่า “การแต่งตั้ง” เอาไว้ อย่างไรก็ตาม เมื่อร่างมาตรา ๑๙ วรรคสอง เป็นการบัญญัติถ้อยคำที่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องแก้ไขร่างมาตรา ๑๙ วรรคสอง อีก

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๙ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๐

“มาตรา ๒๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๘ หรือมาตรา ๙ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐

(๔) พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๔๐ วรรคสาม

เมื่อประธานกรรมการพ้นจากตำแหน่งประธานกรรมการ ให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการด้วย

ในกรณีที่มีปัญหาว่ากรรมการผู้ใดพ้นจากตำแหน่งตาม (๒) หรือ (๓) หรือไม่ ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหาเป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สิ้นสุด ในกรณีที่กรรมการสรรหาไม่ครบไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่แทนประธานกรรมการ

ในระหว่างที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ และยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ แต่ถ้ามีกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงสี่คน ให้กระทำได้แต่เฉพาะการที่จำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

ในกรณีที่กรรมการจะพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ดำเนินการสรรหากรรมการใหม่ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันก่อนวันที่กรรมการครบวาระ แต่ถ้ากรรมการพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่นนอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ดำเนินการสรรหากรรมการภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง”

ประเด็นการพิจารณา

นายอรรถสิทธิ์ กันมล ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ชี้แจงว่าร่างมาตรา ๒๐ มีประเด็นการบัญญัติถ้อยคำที่แตกต่างไปจากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ในประเด็นดังต่อไปนี้

๑. ความในตอนต้นของร่างมาตรา ๒๐ วรรคสาม จะบัญญัติความว่า “ในกรณีที่” ซึ่งบัญญัติไว้แตกต่างจากถ้อยคำที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๖ วรรคสาม ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ซึ่งบัญญัติโดยใช้คำว่า “เมื่อมี” อย่างไรก็ตาม ถ้อยคำที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๒๐ วรรคสาม เป็นการบัญญัติถ้อยคำที่สอดคล้องกับมาตรา ๒๐๘ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแล้ว

๒. เหตุที่มีการบัญญัติให้มีจำนวนของกรรมการสรรหาที่เหลืออยู่ให้มีความแตกต่างจากจำนวนกรรมการสรรหาขององค์กรอิสระอื่น เพื่อเป็นการรับรองให้กรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่มีอำนาจวินิจฉัยการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ เนื่องจากเป็นหลักการที่กำหนดไว้เป็นการเฉพาะที่บัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเท่านั้น เนื่องจากการได้มาซึ่งกรรมการสรรหาบางประเภทมีความยุ่งยากมากกว่ากรรมการสรรหาในองค์กรอิสระอื่น

๓. ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับอื่น ควรกำหนดให้นำความในส่วนที่เกี่ยวกับกำหนดเวลาการได้มาซึ่งกรรมการสรรหา และการรับรองให้กรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่ทำหน้าที่ไปพลางก่อนได้ มาอนุโลมใช้กับกรณีที่กรรมการสรรหาไม่ครบ จะมีความเหมาะสมหรือไม่

๔. เหตุที่มีการบัญญัติความว่า “ก่อนวาระ” ในร่างมาตรา ๒๐ วรรคสี่ เนื่องจากการบัญญัติให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๐๙ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแล้ว

๕. คณะอนุกรรมการปรับปรุงความในร่างมาตรา ๒๐ วรรคห้า เป็นดังนี้ “ในกรณีที่กรรมการจะพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ดำเนินการสรรหากรรมการใหม่ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันก่อนวันที่กรรมการครบวาระ แต่ถ้ากรรมการพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่นนอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ดำเนินการสรรหากรรมการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยห้าสิบนับแต่วันที่ตั้งตำแหน่งว่างลง” เพื่อให้สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ซึ่งได้ตัดคำว่า “ให้แล้วเสร็จ” ออกเช่นกัน

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรนำหลักการในร่างมาตรา ๒๐ วรรคสาม ไปบัญญัติเพิ่มในร่างมาตรา ๑๒ และเสนอแก้ไขวรรคสามของร่างมาตรานี้ เป็นดังนี้ “ในกรณีที่มีปัญหาว่ากรรมการผู้ใดพ้นจากตำแหน่งตาม (๒) หรือ (๓) หรือไม่ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหาเป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุด **ในกรณีที่ที่ทรงบทสรรหาจะไม่ครบไม่ขาดด้วยเหตุใดให้คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยที่ที่มีอยู่**”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๒๐ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๘ หรือมาตรา ๙ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐

(๔) พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๔๐ วรรคสาม

เมื่อประธานกรรมการพ้นจากตำแหน่งประธานกรรมการ ให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการด้วย

ในกรณีที่มีปัญหาว่ากรรมการผู้ใดพ้นจากตำแหน่งตาม (๒) หรือ (๓) หรือไม่ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหาเป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุด **ในกรณีที่ที่ทรงบทสรรหาจะไม่ครบไม่ขาดด้วยเหตุใดให้คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยที่ที่มีอยู่**

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่แทนประธานกรรมการ

ในระหว่างที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ และยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ แต่ถ้ามีกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงสี่คน ให้กระทำได้ แต่เฉพาะการที่จำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

ในกรณีที่กรรมการจะพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ดำเนินการสรรหากรรมการใหม่ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันก่อนวันที่กรรมการครบวาระ แต่ถ้ากรรมการพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่นนอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ดำเนินการสรรหากรรมการภายในหนึ่งร้อยห้าสิบนับแต่วันที่ตั้งตำแหน่งว่างลง”

มาตรา ๒๑

“มาตรา ๒๑ เมื่อมีผู้ร้องขอโดยมีหลักฐานตามสมควรว่ากรรมการผู้ใดพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๐ (๒) หรือ (๓) ให้เลขาธิการวุฒิสภาเสนอเรื่องต่อประธานกรรมการสรรหาภายในห้าวันนับแต่วันที่ได้รับการร้องขอ และให้คณะกรรมการสรรหาวินิจฉัยให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ในการวินิจฉัยให้ถือเสียงข้างมาก และให้ใช้วิธีลงคะแนนโดยเปิดเผย ในกรณีที่มีเสียงเท่ากันให้ประธานกรรมการสรรหาออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

หลักฐานตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการสรรหากำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

นายอรรถสิทธิ์ กันมล ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ชี้แจงว่า เนื่องจากที่ประชุมคณะกรรมการได้มีมติกำหนดให้ต้องลงคะแนนโดยเปิดเผยในร่างมาตรา ๒๑ นี้ ซึ่งเป็นเรื่องที่กำหนดไว้โดยเฉพาะในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. .... เพื่อให้สะท้อนถึงกระบวนการสรรหากรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่โปร่งใส ซึ่งจะมีความแตกต่างไปจากร่างมาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ซึ่งมีได้กำหนดไว้ในลักษณะดังกล่าว นอกจากนี้ ความที่บัญญัติไว้ในตอนท้ายของร่างมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “ให้ประธานกรรมการสรรหาออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด” เป็นการบัญญัติถ้อยคำเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๒๐ วรรคสาม และมาตรา ๑๓๕ วรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญ แต่ถ้อยคำที่บัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการเลือกตั้ง พ.ศ. .... บัญญัติโดยใช้ความว่า “ให้ประธานกรรมการสรรหาออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๒๑ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๓

“มาตรา ๒๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๐ วรรคห้า การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม ในกรณีที่กรรมการคนใดไม่อาจมาประชุมได้ ให้จัดแจ้งเหตุนั้นไว้ในรายงานการประชุม

การลงมติในการประชุมของคณะกรรมการให้ใช้คะแนนเสียงข้างมาก โดยประธานในที่ประชุมและกรรมการที่มาประชุมต้องลงคะแนนเสียงเพื่อมีมติโดยจะงดออกเสียงมิได้ และให้กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ในกรณีมีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมมีสิทธิออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

การไม่เข้าประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุมตามวรรคสองเฉพาะในกรณีมีการพิจารณาวินิจฉัยตามมาตรา ๒๖ (๒) หรือ (๔) โดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าเป็นการจงใจฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม แต่ไม่ตัดสิทธิที่จะลาออกจากตำแหน่งก่อนมีการลงมติ

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุม ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการประชุมที่คณะกรรมการกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

นายอรรถสิทธิ์ กันมล ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๒๓ วรรคสี่ เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. .... ซึ่งจะมีความแตกต่างจากร่างมาตรา ๑๘ วรรคสาม ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ซึ่งจะใช้อ้อยคำตามร่างเดิม เช่นเดียวกันกับความในร่างเดิมของร่างมาตรา ๒๓ วรรคสี่ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. .... ความว่า “หลักเกณฑ์และวิธีการประชุมของคณะกรรมการให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๒๓ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๖๐

“มาตรา ๖๐ ให้ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ แต่ให้ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่แต่งตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่

ให้ผู้ซึ่งอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปตามวรรคหนึ่งมีสิทธิได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นตามที่ได้รับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ และให้มีสิทธิได้รับบำเหน็จตอบแทนตามมาตรา ๓๒ โดยให้ถือว่าเป็นการพ้นจากตำแหน่งเพราะลาออก โดยให้คำนวณระยะเวลาตั้งแต่วันที่ได้รับโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจนถึงวันที่หยุดปฏิบัติหน้าที่

ในกรณีผู้ซึ่งอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปตามวรรคหนึ่ง ตาย ลาออก หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ไม่ว่าด้วยเหตุใด และมีผู้ซึ่งอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปไม่ถึงกึ่งหนึ่ง ให้นำความในมาตรา ๒๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ประเด็นการพิจารณา

นายอรรถสิทธิ์ กันมล ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรา ๖๐ นั้น มีการแก้ไขเพิ่มเติมในเรื่องของถ้อยคำเพื่อให้สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ....

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๖๐ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๖๑

“มาตรา ๖๑ ในวาระเริ่มแรก ให้การดำเนินการเกี่ยวกับการสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ นอกจากต้องดำเนินการตามหมวด ๑ แล้ว ให้เป็นไปตามกระบวนการและกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

(๑) ให้คณะกรรมการกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการจัดแจ้ง การรับจัดแจ้ง และการเลือกกันเองตาม มาตรา ๑๑ วรรคสาม ให้แล้วเสร็จภายในยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ และประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

(๒) ให้สำนักงานประกาศการรับจัดแจ้งและดำเนินการรับจัดแจ้งการเป็นองค์กรเอกชนด้าน สิทธิมนุษยชนตามมาตรา ๑๑ (๔) และสภาวิชาชีพตามมาตรา ๑๑ (๕) ให้แล้วเสร็จภายในยี่สิบวันนับแต่ที่ ระเบียบตาม (๑) ใช้บังคับ

(๓) ให้องค์กรเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนและสภาวิชาชีพซึ่งได้รับการจัดแจ้งตาม (๒) ดำเนินการ เลือกกันเองเพื่อเป็นกรรมการสรรหาตามมาตรา ๑๑ (๔) และ (๕) ให้แล้วเสร็จภายในยี่สิบวันนับแต่ พ้นกำหนดเวลาตาม (๒)

(๔) ให้กรรมการสรรหาตามมาตรา ๑๑ (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๕) ตกลงวิธีการเลือกกรรมการ สรรหาตามมาตรา ๑๑ (๖) ให้แล้วเสร็จภายในสิบวันนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาตาม (๓) และดำเนินการ เลือกกรรมการสรรหาตามมาตรา ๑๑ (๖) ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มิใช่ข้อตกลงวิธีการเลือก ดังกล่าว

(๕) เมื่อพ้นกำหนดเวลาตาม (๔) แล้ว ให้กรรมการสรรหาตามมาตรา ๑๑ ดำเนินการจัดทำ หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่จะใช้ในการสรรหาตามมาตรา ๑๓ (๑) ให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวัน นับแต่พ้นกำหนดเวลาตาม (๔)

(๖) ให้กรรมการสรรหาคำวินิจฉัยคดีแล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่พ้นกำหนดเวลาตาม (๕)

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการตาม (๑) (๒) หรือ (๓) ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของ คณะกรรมการเป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด และให้นำความในมาตรา ๑๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ประเด็นการพิจารณา

นายอรรถสิทธิ์ กันมล ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการ แผ่นดิน และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ชี้แจงว่า ความใน ร่างมาตรา ๖๑ นั้น มีการแก้ไขเพิ่มเติมในเรื่องของถ้อยคำเพื่อให้สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ....

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๖๑ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๖๔

“มาตรา ๖๔ ให้โอนบรรดางบประมาณ ทรัพย์สิน ข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างของ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาเป็นของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้ และให้ถือว่าสิทธิและประโยชน์อื่นใดซึ่งข้าราชการ พนักงานราชการ หรือลูกจ้างดังกล่าว ได้รับตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นสิทธิและประโยชน์อื่นใด ที่ได้รับต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เว้นแต่จะมีระเบียบที่ออกตามมาตรา ๔๙ (๒) กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ให้พระราชบัญญัติเครื่องแบบกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ ยังคงมีผลใช้บังคับ ต่อไป จนกว่าจะมีระเบียบตามมาตรา ๔๙ (๓) ใช้บังคับ”

ประเด็นการพิจารณา

นายอรรถสิทธิ์ กันมล ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กล่าวว่า ในเรื่องสิทธิและประโยชน์อื่นใดที่ข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างได้รับตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ คณะอนุกรรมการได้กำหนดให้สิทธิและประโยชน์อื่นใดดังกล่าวสิ้นสุดลงเมื่อมีระเบียบที่ออกตามมาตรา ๔๙ (๒) กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น โดยแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่งให้เป็นไปในแนวทางเดียวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ....

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๖๔ โดยไม่มีการแก้ไข

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ เสนอให้ที่ประชุมพิจารณาร่างมาตรา ๔๐ วรรคสามของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เนื่องจากความในวรรคสามของร่างมาตรานี้ กำหนดว่า หากคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไม่สามารถเสนอรายงานตามวรรคหนึ่งต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรีได้ภายในกำหนดเวลาที่ขยายออกไปอีกไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ให้คณะกรรมการพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ ซึ่งมาตรา ๒๑๘ ของรัฐธรรมนูญ ได้กำหนดเรื่องการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการในองค์กรอิสระไว้แล้ว ดังนั้น ควรแก้ไขความในวรรคนี้โดยเพิ่มความว่า “ถ้าไม่มีเหตุสมควรให้ถือว่าฝ่าฝืนจริยธรรมอย่างร้ายแรง”

นายอรรถสิทธิ์ กันมล ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ชี้แจงว่า มาตรา ๒๔๖ ของรัฐธรรมนูญ ได้บัญญัติเรื่องการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไว้เป็นการเฉพาะแตกต่างจากกรรมการในองค์กรอิสระอื่น โดยให้เป็นไปตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ประธานกรรมการกล่าวว่า ฐานความผิดในเรื่องฝ่าฝืนจริยธรรมอย่างร้ายแรงมีโทษสูง เช่น จำคุกและการถูกตัดสิทธิในเรื่องต่าง ๆ เป็นต้น แต่ความผิดตามร่างมาตรานี้มีโทษเพียงให้ออกจากตำแหน่งเท่านั้น

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ เสนอแก้ไขเป็นดังนี้ “ในกรณีที่คณะกรรมการจัดทำรายงานตามวรรคหนึ่งไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา จะขยายเวลาออกไปอีกไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันก็ได้แต่ต้องแจ้งให้รัฐสภาทราบ ในกรณีที่ยังไม่สามารถเสนอรายงานดังกล่าวต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรีได้ภายในกำหนดเวลาที่ขยายโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้คณะกรรมการพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๔๐ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๐ ให้คณะกรรมการจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศประจำปีให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ เพื่อเสนอต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรี และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ทั้งนี้ คณะกรรมการหรือผู้แทนอาจมาแถลงต่อรัฐสภาด้วยก็ได้

ในกรณีที่มิสถานการณ์อันกระทบหรือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนเกิดขึ้นอย่างรุนแรง ให้คณะกรรมการดำเนินการตรวจสอบแล้วจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของ

ประเทศในเรื่องนั้นขึ้นเป็นการเฉพาะ เพื่อรายงานให้รัฐสภาและคณะรัฐมนตรีทราบโดยเร็ว พร้อมทั้งเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

ในกรณีที่คณะกรรมการจัดทำรายงานตามวรรคหนึ่งไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา จะขยายเวลาออกไปอีกไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันก็ได้แต่ต้องแจ้งให้รัฐสภาทราบ ในกรณีที่ยังไม่สามารถเสนอรายงานดังกล่าวต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรีได้ภายในกำหนดเวลาที่ขยายโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้คณะกรรมการพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ

การจัดทำรายงานตามมาตรา นี้ ให้กระทำการสรุป โดยอย่างน้อยในรายงานต้องประกอบด้วย ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน โดยมีให้ระบุรายละเอียด อันเป็นการเปิดเผยความลับของบุคคลหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องโดยไม่จำเป็น และต้องคำนึงถึงความถูกต้อง เป็นธรรม และผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติเป็นสำคัญด้วย ทั้งนี้ ให้หน่วยงานของรัฐที่คณะกรรมการร้องขอ แจ้งข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในส่วนที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจให้คณะกรรมการทราบ และให้นำความในมาตรา ๓๕ (๑) มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ต่อจากนั้น ที่ประชุมได้พิจารณาหนังสือคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๐ เกี่ยวกับความเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. .... ในประเด็นต่างๆ ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง

“เหตุผลของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีข้อสังเกตว่า เป็นประเด็นที่มีความอ่อนไหวและไม่เหมาะสมที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะนำมาเป็นเหตุผลประกอบการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เนื่องจากการได้มาซึ่งกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติชุดปัจจุบันนั้น เป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ บัญญัติไว้ ประกอบกับเหตุผลที่กล่าวว่า กระบวนการได้มาซึ่งกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติต้องมาจากความหลากหลายของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ยังไม่มีความชัดเจน และอาจสื่อความหมายไปในทางที่ไม่ถูกต้องได้เนื่องจากหลักการว่าด้วยสถานะและหน้าที่ของสถาบันแห่งชาติเพื่อการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน (The Paris Principles) ได้กำหนดเฉพาะว่า กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติควรมาจากบุคคลหลายฝ่าย โดยอาจมาจากการเลือกตั้งหรือโดยวิธีอื่น หากได้กำหนดหลักการเกี่ยวกับกระบวนการได้มาซึ่งกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่ต้องมาจากความหลากหลายของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องดังที่ปรากฏตามบันทึกหลักการและเหตุผลของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญไม่”

นายณกันนัท จันทราชโลธร เลขาธิการอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ชี้แจงว่า ความว่า “ประกอบกับวิธีการได้มาซึ่งกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติชุดปัจจุบันยังไม่สอดคล้องกับหลักสากลเกี่ยวกับกระบวนการได้มาซึ่งกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่ต้องมาจากความหลากหลายของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง” เป็นความที่สอดคล้องกับสิ่งที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้เคยแสดงความคิดเห็นได้

ประเด็นที่สอง

“นิยามคำว่า “สิทธิมนุษยชน” ในร่างมาตรา ๔ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีความเห็นว่าการตีความในตอนที่ท้ายของนิยามคำว่า “สิทธิมนุษยชน” ความว่า “ตามหนังสือสัญญาระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีและมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตาม” เป็นการใช้ถ้อยคำที่ซ้ำซ้อนกัน ไม่สอดคล้องกับหลัก

กฎหมายระหว่างประเทศ และมีปัญหาในการตีความ ควรใช้ความว่า “ตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยจะต้องปฏิบัติตาม” ซึ่งเป็นถ้อยคำที่ผ่านการตรวจแก้จากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาในการเสนอขอปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๑”

นายบรรชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. .... กล่าวว่า พันธกรณีที่ต้องปฏิบัติในปัจจุบันไม่ได้หมายความว่าเฉพาะหนังสือสัญญาแต่ยังหมายความรวมถึงกฎหมายระหว่างประเทศ (International Law) เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนซึ่งเป็นที่ยอมรับทั่วไป

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ระบบกฎหมายของประเทศไทยไม่ได้รองรับพันธกรณีให้มีผลเทียบเท่ากับกฎหมายเหมือนในหลายประเทศ ดังนั้น พันธกรณีตามกฎหมายไทยจึงหมายถึงเฉพาะสัญญาที่ประเทศไทยเป็นภาคี และการเข้าเป็นภาคีของประเทศไทยก็จะมีกำหนดอีกด้วยว่าสิ่งใดที่ประเทศไทยจะปฏิบัติตามและสิ่งใดที่ประเทศไทยสงวนไว้ที่ก็จะไม่ปฏิบัติตาม ในเรื่องสิทธิมนุษยชนนั้น เห็นว่ามีหลายกรณีที่ประเทศไทยสงวนไว้ไม่ปฏิบัติตาม ดังนั้น จึงควรคงความไว้เช่นเดิมเพื่อไม่เป็นการยอมรับว่าพันธกรณีมีผลเทียบเท่ากับกฎหมายไทย

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๘ ใช้ความว่า “หนังสือสัญญา” จึงเสนอแก้ไขบทนิยามคำว่า “สิทธิมนุษยชน” เป็นดังนี้ “สิทธิมนุษยชน” หมายความว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคของบุคคล บรรดาที่ได้รับการรับรองหรือคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย หรือตามหนังสือสัญญา**ระหว่างประเทศ**ที่ประเทศไทยเป็นภาคีและมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตาม” ซึ่งเมื่อแก้ไขเพิ่มเติมแล้วจะหมายความรวมถึงกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ (Customary International Law) และหมายความรวมถึงการทำหนังสือสัญญากับองค์กรระหว่างประเทศด้วย และความว่า “พันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตาม” ก็ยังทำให้ประเทศไทยสงวนบางเรื่องไว้ได้โดยไม่ต้องปฏิบัติตาม

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “สิทธิมนุษยชน” เป็นดังนี้ “สิทธิมนุษยชน” หมายความว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคของบุคคล บรรดาที่ได้รับการรับรองหรือคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย หรือตาม**หนังสือสัญญาระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีและปฏิบัติตามพันธกรณีที่ประเทศไทยมีข้อผูกพันจะต้องปฏิบัติตาม**” เพื่อให้ประเทศไทยมีส่วนในการที่จะตอบรับหรือปฏิเสธได้ว่าจะปฏิบัติตามพันธกรณีที่ประเทศไทยมีข้อผูกพันหรือไม่ โดยไม่จำกัดเฉพาะหนังสือสัญญาเท่านั้น แต่หมายความรวมถึงพันธกรณีต่าง ๆ ด้วย

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า พันธกรณีมีความหมายที่กว้าง ซึ่งหมายความรวมถึงกรณีที่นายกรัฐมนตรีลงนามกับผู้นำต่างประเทศด้วย แต่หนังสือสัญญาจะต้องผ่านขั้นตอนกระบวนการต่างๆ จึงควรใช้คำว่า “หนังสือสัญญา”

นายอรรถสิทธิ์ กันมล ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ทวีต่อที่ประชุมว่า ควรแก้ไขความในร่างมาตรา ๒๗ (๔) ให้สอดคล้องกับนิยามคำว่า “สิทธิมนุษยชน” หรือไม่

ประธานกรรมการมอบหมายให้คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ปรับปรุง

เนื้อหา ร่างมาตรา ๒๗ (๔) ให้สอดคล้องกับนิยามคำว่า “สิทธิมนุษยชน” แล้วเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาอีกครั้ง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขบทนิยามคำว่า “สิทธิมนุษยชน” ในร่างมาตรา ๔ เป็นดังนี้

“สิทธิมนุษยชน” หมายความว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคของบุคคล บรรดาที่ได้รับการรับรองหรือคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย หรือตามหนังสือสัญญา ระหว่างประเทศ ที่ประเทศไทยเป็นภาคีและมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตาม”

ประเด็นที่สาม

“ในร่างมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีข้อสังเกตว่า ร่างมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง ที่กำหนดคุณสมบัติด้านต่าง ๆ ของกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไว้ห้าด้าน คือ (๑) ประสบการณ์ในการทำงาน (๒) การสอนหรืองานวิจัย (๓) กฎหมายสิทธิมนุษยชน (๔) การบริหารงานภาครัฐ และ (๕) ด้านปรัชญา วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของไทย โดยส่วนใหญ่จะกำหนดจำนวนปีไว้ไม่น้อยกว่าห้าปี และไม่น้อยกว่าสิบปี และกำหนดให้อย่างน้อยด้านละคน ไม่เกินด้านละสองคน การบัญญัติไว้เช่นนี้ เป็นการกำหนดไว้เกินเลยไปจากหลักการว่าสถานะและหน้าที่ของสถาบันแห่งชาติเพื่อการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน (The Paris Principles) ทำให้สลับซับซ้อนยากแก่การพิจารณา และมีปัญหาในการตีความ ก่อให้เกิดความไม่แน่นอนในการพิจารณาปัญหาคุณสมบัติ คนตีความรู้ความสามารถไม่ยอมเข้ามาเผชิญกับปัญหานี้ในระหว่างการทำงาน อีกทั้งหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๘ เป็นเพียงตัวหนังสือ ไม่มีอะไรเป็นหลักประกันว่า จากหลักเกณฑ์ดังกล่าวจะทำให้ได้มาซึ่งกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในอุดมการณ์ได้ ดังนั้น ร่างมาตรา ๘ จึงอาจนำคุณสมบัติตาม (๑) ถึง (๕) มากำหนดเป็นตัวอย่าง โดยไม่บังคับให้ต้องมีครบห้าด้าน และไม่ควรถูกกำหนดเวลาในความเป็นผู้เชี่ยวชาญไว้”

นายณัฏฐ์ จันทราช โสธร เลขาธิการอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ชี้แจงว่า ในหลักการปารีสกำหนดเรื่องการสรรหาว่าต้องมีบรรดาภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนอย่างแท้จริงเข้ามามีส่วนร่วมในการสรรหา โดยกำหนดว่าต้องมีผู้แทนจากส่วนใดบ้าง ซึ่งได้นำมาบัญญัติไว้ในร่างมาตรานี้

ประเด็นที่สี่

“ในร่างมาตรา ๑๑ (๖) คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีข้อสังเกตว่า การกำหนดวิธีการเลือกอาจารย์ประจำในสถาบันอุดมศึกษา มาเป็นกรรมการสรรหาตามร่างมาตรา ๑๑ (๖) โดยให้กรรมการสรรหาตามมาตรา ๑๑ (๑) ถึง (๕) มีมติเลือกด้วยคะแนนสองในสาม นั้น เป็นวิธีการที่ไม่สอดคล้องกับวิธีการเลือกกรรมการสรรหาองค์กรอิสระโดยทั่วไปและเป็นการเพิ่มขึ้นตอนเกินความจำเป็น เนื่องจากต้องให้กรรมการสรรหาที่เพิ่งจะได้รับเลือกมาคัดเลือกกรรมการสรรหาอีกรอบหนึ่ง ดังนั้น จึงเห็นควรกำหนดวิธีการเลือกกรรมการสรรหาตามร่างมาตรา ๑๑ (๖) ให้เป็นวิธีเดียวกันกับการเลือกกรรมการสรรหาตามร่างมาตรา ๑๑ (๔) และ (๕) โดยให้อาจารย์ประจำในสถาบันอุดมศึกษาเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคนเป็นกรรมการ เมื่อเปลี่ยนแปลงดังนี้แล้ว จึงควรตัดความในร่างมาตรา ๑๑ วรรคสี่ ออก”

นายอรรถสิทธิ์ กันมล ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สอบถามว่า ใน (๖) ควรมีการกำหนดเพิ่มเติมให้ผู้ที่เป็อดีตอาจารย์หรือเกษียณไปแล้วสามารถเข้ารับเลือกเป็นกรรมการ

สรรหาหรือไม่ เพราะตามร่างมาตรานี้จะบัญญัติให้เฉพาะผู้ที่ยังเป็นอาจารย์ประจำเข้ารับเลือกเป็นกรรมการสรรหาได้เท่านั้น

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๖) เป็นดังนี้ “(๖) อาจารย์ประจำหรือผู้เคยเป็นอาจารย์ประจำในสถาบันอุดมศึกษาที่ซึ่งสอนหรือทำงานวิจัยหรือทำงานด้านสิทธิมนุษยชนมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบปี ซึ่งกรรมการตาม (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๕) มีมติเลือกด้วยคะแนนเสียงสองในสาม หนึ่งคน เป็นกรรมการ”

นายศุภชัย ยาวะประภาษ กรรมการ สอบถามว่า ความใน (๖) หมายความว่ารวมถึงคนไทยที่ไปเป็นอาจารย์ประจำในสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศด้วยหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความใน (๖) หมายความว่ารวมถึงคนไทยที่ไปเป็นอาจารย์ประจำในสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศด้วย

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง สอบถามว่า ควรเปิดโอกาสให้อาจารย์พิเศษที่สอนในสถาบันอุดมศึกษาสามารถเข้ารับเลือกเป็นกรรมการสรรหาด้วยหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ไม่สามารถให้อาจารย์พิเศษที่สอนในสถาบันอุดมศึกษาเข้ารับเลือกเป็นกรรมการสรรหาได้ เนื่องจากอาจจะมีปัญหาในเรื่องความต่อเนื่องของสถานะการเป็นอาจารย์พิเศษ

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๑ (๖) เป็นดังนี้

“(๖) อาจารย์ประจำหรือผู้เคยเป็นอาจารย์ประจำในสถาบันอุดมศึกษาที่ซึ่งสอนหรือทำงานวิจัยหรือทำงานด้านสิทธิมนุษยชนมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบปี ซึ่งกรรมการตาม (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๕) มีมติเลือกด้วยคะแนนเสียงสองในสาม หนึ่งคน เป็นกรรมการ”

ประเด็นที่ห้า

“ในร่างมาตรา ๑๓ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีข้อสังเกตว่า การกำหนดให้คณะกรรมการสรรหาพิจารณาคุณสมบัติของผู้ที่จะได้รับการสรรหาเกี่ยวกับความรู้ความชำนาญในภาษาต่างประเทศนั้น อาจไม่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเท่าใดนัก เนื่องจากกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นองค์กรที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ส่วนใหญ่ในประเทศไทย ไม่จำเป็นต้องมีความชำนาญในการใช้ภาษาต่างประเทศ ประกอบกับการกำหนดหลักเกณฑ์ดังกล่าวอาจมีปัญหาว่ามีหลักเกณฑ์อย่างไรที่จะวัดความรู้ความชำนาญในการใช้ภาษาต่างประเทศ กรรมการสรรหาเองก็อาจไม่ใช่บุคคลที่มีความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ ในกรณีที่กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติต้องเดินทางไปประชุมต่างประเทศ ก็อาจให้เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไปช่วยงานได้ ดังนั้น จึงเห็นควรตัดความส่วนนี้ออก และกำหนดวิธีการพิจารณาความเหมาะสมของผู้ที่จะได้รับการสรรหาดังกล่าว โดยให้คณะกรรมการสรรหาใช้วิธีการลงมติเลือกด้วยคะแนนเสียงข้างมาก”

คณะกรรมการพิจารณาเห็นว่า บทบัญญัติในร่างมาตรา ๑๓ มีความเหมาะสมแล้ว

ประเด็นที่หก

“ในร่างมาตรา ๒๔ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีข้อสังเกตว่า การห้ามกรรมการรับเงินหรือประโยชน์ใด ๆ จากบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยหรือนิติบุคคลตามกฎหมายต่างประเทศ อาจมีปัญหาในเรื่องการตีความว่าไม่สามารถรับได้ทุกกรณีหรือไม่ หากเป็นเช่นนั้นอาจทำให้หน่วยงานหรือประเทศเสียประโยชน์ จึงเสนอให้มีการระบุความชัดเจนในเรื่องการรับทุนไว้ เช่น สามารถกระทำได้ในกรณีที่เห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานหรือประเทศชาติ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

และให้ประกาศความช่วยเหลือที่ได้รับให้สาธารณชนทราบ เป็นต้น เพื่อป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ (conflicts of interest)

นอกจากนี้ หลักการปารีสได้กำหนดให้สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติให้ความร่วมมือกับต่างประเทศ เช่น องค์การสหประชาชาติ กรอบความร่วมมือระหว่างสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ทั้งในระดับสากลและระดับภูมิภาค ซึ่งมักมีการสนับสนุนให้ผู้แทนจากสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจากประเทศกำลังพัฒนา ในการเดินทางไปเข้าร่วมประชุม โดยในแต่ละปีจะมีการประชุมหลายครั้ง ซึ่งถือเป็นเรื่องปกติในทางปฏิบัติสำหรับสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติอื่น ๆ (งบประมาณประจำปีของหน่วยงานมีจำกัด อาจไม่สามารถเดินทางไปร่วมประชุมโดยออกค่าใช้จ่ายเองได้ทุกครั้ง และในกรณีรับการสนับสนุน จะเป็นการช่วยประหยัดงบประมาณแผ่นดินได้ด้วย) ประกอบกับอาจมีกรณีที่เป็นความร่วมมือทางวิชาการ ที่องค์กรของสหประชาชาติจะร่วมสนับสนุนในการทำการศึกษาวิจัยหรืออบรมร่วมกันอีกด้วย”

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๒๔ เป็นการห้ามเฉพาะตัวกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเท่านั้น สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติสามารถรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดได้ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนด แต่สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดแทนกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติคนใดคนหนึ่งไม่ได้ ถือว่าเป็นความผิด

ประเด็นที่เจ็ด

“ในร่างมาตรา ๒๙ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีข้อสังเกตว่า การกำหนดเงื่อนไขในการแต่งตั้งคณะกรรมการได้เฉพาะในกรณีที่ไม้อาจหลีกเลี่ยงได้นั้น เป็นการกำหนดเงื่อนไขที่จำกัดเกินไป และอาจสร้างอุปสรรคแก่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในการที่จะแต่งตั้งคณะกรรมการในการช่วยเหลือการปฏิบัติงาน จึงควรแก้ไขจากคำว่า “ในกรณีที่ไม้อาจหลีกเลี่ยงได้” เป็นคำว่า “ในกรณีที่มีความจำเป็น”

ประธานกรรมการกล่าวว่า เรื่องการแต่งตั้งอนุกรรมการนั้นมีการกำหนดเหมือนกันในองค์กรอิสระทุกองค์กรซึ่งเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๗ โดยมีหลักคิดว่ากรรมการในองค์กรอิสระควรต้องลงมือทำงานด้วยตนเอง หากมีความจำเป็นก็สามารถจ้างผู้เชี่ยวชาญ หรือแต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อศึกษารายละเอียดปลีกย่อยได้ แต่ต้องไม่แต่งตั้งให้อนุกรรมการไปทำงานแทนกรรมการในองค์กรอิสระดังเช่นที่ผ่านมา เพราะจะทำให้เกิดความล่าช้า

ประเด็นที่แปด

“ในร่างมาตรา ๔๔ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีข้อสังเกตว่า การกำหนดเงื่อนไขในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในการรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องของสถานการณ์ อาจทำให้มีปัญหาในทางปฏิบัติได้ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจะต้องดำเนินการตรวจสอบและชี้แจงทุกกรณี ซึ่งเป็นการจำกัดการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในการพิจารณาว่าเรื่องใดสมควรจะต้องตรวจสอบและชี้แจง ดังนั้น จึงควรบัญญัติหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในเรื่องดังกล่าวให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้เคยเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้ “มาตรา ๔๔ ในกรณีที่มีการรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรม หากคณะกรรมการเห็นว่าเป็นเรื่องที่กระทบต่อผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติและประชาชน คณะกรรมการอาจพิจารณาตรวจสอบเพื่อที่จะชี้แจงและรายงานข้อเท็จจริงต่อคณะรัฐมนตรี หน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องหรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนก็ได้”

ประธานกรรมการกล่าวว่า การให้เป็นดุลพินิจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในการรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยโดยไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรมนั้น ไม่เป็นไปตาม

รัฐธรรมนูญ เพราะเรื่องดังกล่าวไม่ได้เป็นอำนาจแต่เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่ต้องทำตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔๗ บัญญัติไว้

ประเด็นที่เก้า

“ในร่างมาตรา ๕๓ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีข้อสังเกตว่า การกำหนดให้เลขาธิการ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติขึ้นตรงต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ นั้น จะก่อให้เกิด ปัญหาในทางปฏิบัติ โดยเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจะมีความยุ่งยากในการปฏิบัติ หน้าที่ เนื่องจากจะต้องรับคำสั่งจากกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทุกคน ดังนั้น จึงควรปรับแก้บทบัญญัติ ในเรื่องดังกล่าวให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้เคยเสนอต่อคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้ “มาตรา ๕๓ ให้สำนักงานมีเลขาธิการคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ พนักงาน ราชการ และลูกจ้างสำนักงาน ปฏิบัติตามมติกรรมการ โดยมีประธานกรรมการเป็นผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ รับผิดชอบบริหารงานของสำนักงาน โดยจะมีรองเลขาธิการและผู้ช่วยเลขาธิการเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติ ราชการด้วยก็ได้”

ประธานกรรมการกล่าวว่า เรื่องตำแหน่งเลขาธิการนั้นมีการกำหนดเหมือนกันในองค์กรอิสระ ทุกองค์กรเพื่อให้เลขาธิการขององค์กรอิสระต้องทำงานกับกรรมการทุกคนไม่เฉพาะแต่กับประธาน กรรมการเท่านั้น เพราะการทำงานในองค์กรอิสระเป็นลักษณะ first among equals กล่าวคือ กรรมการ ทุกคนมีความเสมอภาคกัน ประธานกรรมการจึงเป็นเพียงผู้ยืนอยู่หน้าแถวในหมู่ผู้ที่เท่ากันเท่านั้น

ประเด็นที่สิบ

“ในร่างมาตรา ๖๐ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีข้อสังเกตว่า การบัญญัติความในร่าง มาตรา ๖๐ ไม่มีเหตุผลเพียงพอ และไม่เป็นที่สมควรแก่ประธานกรรมการและกรรมการซึ่งผ่านหลักเกณฑ์และ กระบวนการในการสรรหาที่ถูกต้องชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ทั้งไม่มี หลักประกันใด ๆ ว่าการสรรหาใหม่จะได้มาซึ่งบุคคลที่ดีมีคุณธรรม และมีความรู้ความสามารถมากกว่า กรรมการชุดปัจจุบัน จึงควรบัญญัติบทเฉพาะกาลในเรื่องดังกล่าวไว้ ดังนี้ “มาตรา ๖๐ ให้ประธาน กรรมการและกรรมการซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ บรรดาที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญยังคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระ ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ...”

คณะกรรมการพิจารณาเห็นว่า บทบัญญัติในร่างมาตรา ๖๐ มีความเหมาะสมแล้ว

นอกจากนี้ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติยังเสนอความเห็นเพิ่มเติมในเรื่องที่ควรบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. .... ในประเด็นต่างๆ ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง

“หลักค้ำกันความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีข้อสังเกตว่า หลักการค้ำกันความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีความสำคัญและจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้การปฏิบัติหน้าที่ของ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติต้องตกอยู่ภายใต้อิทธิพลจากภายนอกหรือจากการถูกข่มขู่ที่จะมีการ ดำเนินคดีทางกฎหมาย ประการสำคัญการคงไว้ซึ่งหลักการค้ำกันความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จะมีผลต่อการประเมินสถานะของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามข้อสังเกตของคณะอนุกรรมการประเมินสถานะของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (SCA) ภายใต

คณะกรรมการประสานงานระหว่างประเทศว่าด้วยสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ICC) ซึ่งปัจจุบัน คือ พันธมิตรสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติระดับโลก (GANHRI) อันเป็นเงื่อนไขข้อหนึ่งที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของไทยถูกลดสถานะจาก A เป็น B หากไม่บัญญัติหลักเกณฑ์นี้ไว้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของไทยไม่มีทางที่จะได้สถานะ A คืนมา นอกจากนี้ ปัจจุบันได้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการราชทัณฑ์ โดยพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๐ ได้บัญญัติเกี่ยวกับหลักคุ้มครองความรับผิดชอบของเจ้าพนักงานไว้ เช่นเดียวกับพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๕๓๙ มาตรา ๒๑ ที่ได้ถูกยกเลิกไปแล้ว อันแสดงให้เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นของหลักดังกล่าวนี้ จึงควรให้ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. .... ยังคงหลักในเรื่องการคุ้มครองความรับผิดชอบของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไว้ เพื่อให้สอดคล้องกับข้อเสนอของ GANHRI และหลักคุ้มครองความรับผิดชอบของเจ้าพนักงานตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐”

ประธานกรรมการกล่าวว่า เรื่องหลักคุ้มครองความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ นั้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอยู่แล้ว หากปฏิบัติตามหน้าที่โดยสุจริต

ประเด็นที่สอง

“หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในการยื่นคำร้องต่อศาลทหารและศาลยุติธรรม

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นว่า ควรให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจในการยื่นคำร้องต่อศาลทหารและศาลยุติธรรม ในคดีอาญาที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลยุติธรรมหรือศาลทหาร ตามที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้เคยเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

“มาตรา .. ในคดีอาญาที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลยุติธรรมหรือศาลทหาร และคณะกรรมการเห็นว่า

(๑) บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดซึ่งศาลจะใช้บังคับแก่คดี กระทบต่อสิทธิมนุษยชน และมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ

(๒) กฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใดในทางปกครอง ซึ่งศาลจะใช้ในการพิจารณาพิพากษาคดี กระทบต่อสิทธิมนุษยชนและมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย

ในกรณีตาม (๑) คณะกรรมการอาจยื่นคำร้องต่อศาลดังกล่าวเพื่อพิจารณาส่งความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย

ในกรณีตาม (๒) คณะกรรมการอาจยื่นคำร้องต่อศาลดังกล่าวเพื่อพิจารณาวินิจฉัย”

นายณกันนัท จันทราชโลธร เลขาธิการอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ชี้แจงว่า ตามหลักการปารีสหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการในการยื่นคำร้องต่อศาลนั้นเป็นหลักการเสริมซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจะมีอำนาจหน้าที่ดังกล่าวหรือไม่ก็ได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในเรื่องบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนั้น รัฐธรรมนูญกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดินในการเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ดังนั้น หากคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นว่า มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดที่ขัดหรือแย้ง

ต่อรัฐธรรมนูญก็สามารถยื่นเรื่องดังกล่าวผ่านทางผู้ตรวจการแผ่นดินได้ หากบัญญัติให้อำนาจดังกล่าวแก่ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติก็จะเกิดความซ้ำซ้อนกัน

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ สอบถามว่า ควรมีกระบวนการใดหรือไม่ที่จะช่วยให้ประชาชน สามารถร้องไปยังศาลรัฐธรรมนูญได้โดยตรงเพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

ประธานกรรมการกล่าวว่า จะมีการบัญญัติให้ประชาชนสามารถฟ้องร้องไปยังศาลรัฐธรรมนูญได้ โดยตรง ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

ประเด็นที่สาม

“การแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิพิเศษ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นว่า ควรให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีอำนาจ แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิพิเศษ ซึ่งเป็นองค์กรเดี่ยว เพื่อทำหน้าที่ในการรายงานและชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ สถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศ และการเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริม และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ตลอดจนการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่ง เป็นไปด้วย ความรวดเร็ว แลหลคม มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล พร้อมทั้งมีอำนาจในการกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิพิเศษด้วย”

นายอรรถสิทธิ์ กันมล ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการ แผ่นดิน และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ชี้แจงว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ไม่ได้กำหนดให้มีผู้ทรงคุณวุฒิพิเศษ แต่คณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติสามารถจ้างบุคคลหรือสถาบันซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญดำเนินการได้ตาม ร่างมาตรา ๒๙ และสามารถจ้างและแต่งตั้งบุคคลเพื่อเป็นที่ปรึกษาหรือผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ รวมทั้งเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการประจำประธานกรรมการและกรรมการได้ตามร่างมาตรา ๔๙ (๘)

จากนั้น ที่ประชุมได้พิจารณาแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. .... โดยเชิญผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมาให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็น ต่อที่ประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ประธานกรรมการสอบถามว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงิน แผ่นดิน พ.ศ. .... ได้กำหนดให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีหน้าที่และอำนาจในการวางนโยบายการ ตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งการวางนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินนั้นควรเป็นการกำหนดทิศทางของการตรวจเงิน แผ่นดินในแต่ละปีหรือในแต่ละช่วงเวลาหรือไม่ และนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินควรมีรายละเอียด เป็นอย่างไร

นายพิศิษฐ์ สีสาวชิโรภาส ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ชี้แจงว่า ในทางปฏิบัตินั้นคณะกรรมการ ตรวจเงินแผ่นดินจะวางนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินเป็นช่วงเวลา เช่น การวางนโยบายการตรวจเงิน แผ่นดินทุกสี่ปี เป็นต้น โดยผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินทำหน้าที่ในการดำเนินการตามนโยบายการตรวจเงิน แผ่นดิน ซึ่งที่ผ่านมาอาจมีการวางนโยบายเกี่ยวกับการกำหนดโครงสร้างและการบริหารจัดการของ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไว้ด้วย แต่การกำหนดนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินนั้นควรกำหนดเป็นรายปี เพื่อกำหนดทิศทางว่าต้องการให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบในเรื่องใด เช่น การเงินการคลัง การจัดซื้อจัดจ้าง เป็นต้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากต้องการให้นโยบายการตรวจเงินแผ่นดินเป็นตัวกำหนดทิศทางในการตรวจสอบแล้ว จำเป็นต้องมีบุคคลที่หลากหลายเข้ามาเป็นคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินด้วยเพื่อให้เข้ามาตรวจสอบว่าประเทศไทยในขณะนั้นเกิดปัญหาในเรื่องใด เช่น ปัญหาการทุจริต การวางนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินก็ควรมุ่งเน้นในเรื่องการปราบปรามการทุจริตเป็นหลัก เป็นต้น และสอบถามว่านโยบายการตรวจเงินแผ่นดินควรมีระยะเวลาทุกหนึ่งปี หรือให้มีระยะเวลามากกว่าหนึ่งปี

นายพิศิษฐ์ สีลาวชิโรภาส ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ชี้แจงว่า รัฐธรรมนูญ ไม่ได้กำหนดให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีหน้าที่และอำนาจในการวินิจฉัยหรือการชี้มูลความผิด ซึ่งอาจทำให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินวางนโยบายให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินดำเนินการตรวจสอบให้มากขึ้น ส่วนนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินนั้นอาจกำหนดเป็นนโยบายระยะสั้นหรือนโยบายตามวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินก็ได้

ประธานกรรมการสอบถามว่า การที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินใช้วิธีการสุ่มตรวจหน่วยรับตรวจบางแห่งมีเหตุผลอย่างไร และนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินได้กำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินสามารถใช้วิธีการสุ่มตรวจหรือไม่

นายพิศิษฐ์ สีลาวชิโรภาส ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ชี้แจงว่า สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไม่สามารถเข้าไปตรวจสอบหน่วยรับตรวจทุกแห่งได้ จึงต้องใช้บุคลากรเท่าที่มีอยู่และต้องใช้วิธีการสุ่มตรวจในการตรวจสอบหน่วยรับตรวจ ซึ่งในการตรวจสอบหน่วยรับตรวจนั้น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะประเมินหน่วยรับตรวจก่อนเข้าไปตรวจสอบด้วย และหากหน่วยรับตรวจใดที่มีความขัดแย้งภายในองค์กร สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะตรวจสอบหน่วยงานแห่งนั้นอย่างละเอียด

ประธานกรรมการกล่าวว่า สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินควรใช้วิธีการที่ทำให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเกิดความเชื่อมั่นว่า เจ้าหน้าที่ที่เข้าไปตรวจสอบจะไม่มีส่วนได้เสียหรือปฏิบัติหน้าที่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง และสอบถามว่า ในระยะเวลาหนึ่งปี สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินสามารถตรวจสอบหน่วยรับตรวจได้จำนวนเท่าใด

นายพิศิษฐ์ สีลาวชิโรภาส ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ชี้แจงว่า ในทางปฏิบัติเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบจะต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์มาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดิน จริยธรรม และแผนงานที่กำหนดไว้ ซึ่งในปัจจุบันสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินประสบปัญหาบุคลากรมีจำนวนไม่เพียงพอและมีระยะเวลาในการตรวจสอบอย่างจำกัด จึงต้องมีการบริหารจัดการบุคลากรเพื่อทำให้การตรวจสอบเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ส่วนการตรวจสอบหน่วยรับตรวจที่เป็นส่วนราชการนั้น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะเข้าไปตรวจสอบกระทรวง ทบวง และกรมทุกแห่ง แต่หน่วยงานราชการในส่วนภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะต้องใช้วิธีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนเจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจสอบซึ่งอาจใช้ระยะเวลาถึงห้าปีในการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นครบทุกแห่ง

ประธานกรรมการสอบถามว่า นโยบายการตรวจเงินแผ่นดินควรกำหนดให้มีการตรวจสอบหน่วยงานราชการที่เป็นกระทรวง ทบวง กรม ทุกแห่งเป็นประจำทุกปี และให้มีการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งภายในเวลาสองปีหรือสามปีมีความเหมาะสมหรือไม่

นายพิศิษฐ์ สีลาวชิโรภาส ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ชี้แจงว่า นโยบายการตรวจเงินแผ่นดินควรมุ่งเน้นที่จะตรวจสอบหน่วยงานราชการและสามารถกำหนดให้มีการตรวจสอบหน่วยงานราชการที่เป็นกระทรวง ทบวง กรม ทุกแห่งเป็นประจำทุกปี และให้มีการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ครบทุกแห่งภายในระยะที่เหมาะสมได้ ส่วนการกำหนดวิธีการ ระยะเวลาและการจัดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่จะเป็นอำนาจของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินในการดำเนินการตามแผนงานที่กำหนดไว้

ประธานกรรมการสอบถามว่า หลักเกณฑ์มาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินมีรายละเอียดเป็นอย่างไร และกรณีที่เจ้าหน้าที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเข้าไปตรวจสอบหน่วยรับตรวจบางแห่งโดยใช้ระยะเวลาการตรวจสอบนานถึงหนึ่งเดือนหรือสองเดือนนั้น เป็นการตรวจสอบในลักษณะใด

นายพิศิษฐ์ ลีลาวชิโรภาส ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ชี้แจงว่า การเข้าไปตรวจสอบหน่วยรับตรวจนั้น เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบจะต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์มาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินที่กำหนดไว้ เพื่อให้มีหลักประกันในเรื่องคุณภาพของการตรวจสอบ โดยการกำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดิน จะมีการศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลจากมาตรฐานการตรวจสอบโดยทั่วไปและมาตรฐานการตรวจสอบในระดับสากลที่เป็นที่ยอมรับก่อนที่จะมีการกำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนการตรวจสอบหน่วยรับตรวจนั้น อาจจะมีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนเจ้าหน้าที่ให้เข้าไปทำหน้าที่ประจำอยู่ในกระทรวง ทบวง กรม ทุกแห่งเพื่อให้สามารถตรวจสอบได้อย่างต่อเนื่อง และในหลักเกณฑ์มาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ที่เข้าไปตรวจสอบจะต้องตรวจสอบหน่วยงานราชการแต่ละแห่งภายในระยะเวลาที่กำหนดด้วย

ประธานกรรมการสอบถามว่า แผนงานในการตรวจสอบหน่วยงานราชการแต่ละแห่งเป็นส่วนหนึ่งของแผนงานการตรวจสอบของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินหรือไม่

นายพิศิษฐ์ ลีลาวชิโรภาส ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ชี้แจงว่า ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมีหน้าที่ในการบริหารจัดการและกำหนดแผนงานในภาพรวมเกี่ยวกับการจัดบุคลากรเจ้าหน้าที่และระยะเวลาในการตรวจสอบหน่วยรับตรวจแต่ละแห่ง อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่ที่เข้าไปตรวจสอบจะต้องกำหนดแผนงานการตรวจสอบของตนเองก่อนเข้าไปตรวจสอบหน่วยรับตรวจด้วย

ประธานกรรมการสอบถามว่า เมื่อแผนงานการตรวจสอบแบ่งออกเป็นแผนงานการตรวจสอบหน่วยรับตรวจของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และแผนงานการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ที่เข้าไปตรวจสอบ ซึ่งจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์มาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินที่กำหนดไว้ หากเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบเสร็จสิ้นจะต้องรายงานผลการตรวจสอบต่อผู้ใด และการจัดทำแผนงานการตรวจสอบนั้นจะต้องใช้ระยะเวลานานเท่าใด

นายพิศิษฐ์ ลีลาวชิโรภาส ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ชี้แจงว่า เมื่อเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการตรวจสอบเสร็จสิ้นแล้วจะต้องรายงานผลการตรวจสอบตามลำดับชั้นเสนอต่อผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน โดยในการกำหนดแผนงานการตรวจสอบนั้น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้มีการศึกษาการจัดสรรงบประมาณในแต่ละปีว่ามุ่งเน้นให้มีการดำเนินการในเรื่องใด เช่น กรณีที่มีการจัดสรรงบประมาณเกี่ยวกับการจัดการน้ำ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินก็จะกำหนดแผนงานการตรวจสอบหน่วยงานราชการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเพื่อการจัดการน้ำ เป็นต้น สำหรับการจัดทำแผนงานการตรวจสอบนั้นจะใช้ระยะเวลาไม่นานนัก

ประธานกรรมการสอบถามว่า ควรกำหนดให้ต้องเสนอแผนงานการตรวจสอบต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อพิจารณาก่อนที่จะเข้าไปตรวจสอบหน่วยรับตรวจหรือไม่

นายพิศิษฐ์ ลีลาวชิโรภาส ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ชี้แจงว่า โดยปกติเมื่อจัดทำแผนงานการตรวจสอบเสร็จแล้วจะรายงานต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อพิจารณาว่าแผนงานการตรวจสอบนั้นเป็นไปตามนโยบายหรือไม่ อย่างไรก็ตาม อาจมีการปรับเปลี่ยนแผนงานการตรวจสอบให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้ เพื่อให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินสามารถเข้าไปตรวจสอบและป้องกันไม่ให้นำหน่วยรับตรวจใช้เงินงบประมาณในทางที่อาจก่อให้เกิดความเสียหาย โดยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินอาจใช้วิธีการสุ่มตรวจหน่วยรับตรวจบางแห่ง หากตรวจสอบพบว่ามีกรณีดำเนินการ

โครงการที่อาจจะก่อให้เกิดความเสียหายแล้ว สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะแจ้งไปยังหน่วยงานต้นสังกัดที่เป็นผู้อนุมัติโครงการให้ทราบก่อนว่าโครงการนั้นอาจจะก่อให้เกิดความเสียหาย

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรคำนึงถึงกรณีที่หน่วยงานราชการมีภารกิจในการดำเนินโครงการตามแผนงานที่กำหนดไว้แล้ว หากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินส่งความเห็นเพื่อให้หน่วยงานระงับการดำเนินโครงการก็อาจทำให้หน่วยงานถูกกล่าวหาว่าละเลยการปฏิบัติหน้าที่ได้

นายพิศิษฐ์ สีสาวชิโรภาส ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ชี้แจงว่า สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะส่งข้อสังเกตไปพร้อมกับข้อเสนอแนะให้กับหน่วยงานที่ดำเนินโครงการ เพื่อให้ผู้บริหารหน่วยงานพิจารณาหาวิธีการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินที่มุ่งเน้นให้มีการตรวจสอบในเชิงการป้องปรามและการตรวจสอบในเชิงรุก

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรคำนึงถึงกรณีที่หน่วยงานอยู่ในระหว่างจัดให้มีการเสนอราคาเพื่อหาเอกชนมาดำเนินโครงการ หากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินแจ้งให้หน่วยงานระงับการดำเนินการแล้ว ก็อาจทำให้หน่วยงานแห่งนั้นเกิดความเสียหายได้

นายพิศิษฐ์ สีสาวชิโรภาส ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ชี้แจงว่า ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ กำหนดให้หน่วยงานราชการที่จัดให้มีการเสนอราคาจะต้องส่งประกาศการจัดให้มีการเสนอราคาให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบก่อนว่ามีการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ ในการเสนอราคาหรือไม่ หากตรวจสอบพบว่ามี การกระทำผิดความผิดเกิดขึ้นก็จะแจ้งให้หน่วยงานตรวจสอบ เมื่อหน่วยงานตรวจสอบพบว่ามี การกระทำผิดจริงก็จะดำเนินการยกเลิกการจัดให้มีการเสนอราคานั้น ทั้งนี้ หากเกิดความเสียหายใดหน่วยงานแห่งนั้นก็ควรเป็นผู้รับผิดชอบ

ประธานกรรมการสอบถามว่า เคยมีการร้องเรียนเจ้าหน้าที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่แจ้งให้หน่วยรับตรวจระงับการจัดให้มีการเสนอราคา ว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียในการเสนอราคา หรือบุคคลใกล้ชิดของเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่ขณะการเสนอราคาหรือไม่

นายพิศิษฐ์ สีสาวชิโรภาส ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ชี้แจงว่า ในการตรวจสอบหน่วยงานของรัฐนั้น เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบอาจจะถูกร้องเรียนได้ แต่เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบจะต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์มาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดิน และจริยธรรมที่กำหนดไว้ด้วย หากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจพบว่ามีเจ้าหน้าที่ที่อาจมีส่วนได้เสียกับโครงการ ก็จะไม่ส่งเจ้าหน้าที่ผู้นั้นเข้าไปตรวจสอบ โดยในทางปฏิบัติ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะเข้าไปตรวจสอบการจัดให้มีการเสนอราคาว่าได้มีการดำเนินการให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรมหรือไม่ หากตรวจสอบพบว่ามี การกีดกันผู้เสนอราคาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งแล้ว สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะส่งความเห็นไปยังหน่วยงานให้ดำเนินการให้ถูกต้อง ส่วนการตรวจสอบหน่วยรับตรวจนั้น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินอาจเข้าไปตรวจสอบหน่วยรับตรวจบางแห่งที่อาจมีความเกี่ยวข้องกับเอกชน เช่น กรมสรรพากร สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะเข้าไปตรวจสอบว่ากรมสรรพากรได้มีการจัดเก็บภาษีถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ หากตรวจสอบพบว่ามี การจัดเก็บภาษีบุคคลหรือเอกชนบางรายไม่ครบถ้วนหรือจัดเก็บภาษีผิดปกติ ก็จะส่งความเห็นให้กรมสรรพากรประเมินภาษีบุคคลนั้นใหม่ เป็นต้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดบทนิยามคำว่า “หน่วยรับตรวจ” ก็เพื่อให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทำหน้าที่ตรวจสอบหน่วยงานต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ในบทนิยามคำว่า “หน่วยรับตรวจ” เท่านั้น หากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเข้าไปตรวจสอบเรื่องความคุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณด้วยแล้ว ก็อาจทำให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินกลายเป็นผู้ปฏิบัติงานแทนหน่วยรับตรวจเสียเอง

นายพิศิษฐ์ สีสาวชิโรภาส ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ชี้แจงว่า สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน จะเข้าไปตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยรับตรวจตามอำนาจที่กฎหมายกำหนดไว้ว่า ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีหน้าที่ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของหน่วยรับตรวจให้เป็นไปตามที่ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และมติคณะรัฐมนตรีกำหนด และต้องตรวจสอบว่าหน่วยรับตรวจมีการ ใช้จ่ายงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ประหยัดและคุ้มค่าหรือไม่ เนื่องจากมีหน่วยรับตรวจ บางแห่งที่ใช้จ่ายงบประมาณในการก่อสร้างพิพิธภัณฑ์ ศูนย์วิจัย หอประภาคาร บางแห่ง โดยไม่คำนึงถึง ความคุ้มค่า และในอนาคตสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินอาจเข้าไปตรวจสอบการดำเนินโครงการหรือการ ให้สัมปทานแก่เอกชนที่ดำเนินโครงการที่อาจทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมด้วย

ประธานกรรมการสอบถามว่า หลักการในการตรวจเงินแผ่นดินนั้น ควรดำเนินการอย่างไรเปิดเผย หรือไม่เปิดเผย และหากเป็นดำเนินการอย่างไรเปิดเผยแล้ว สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินควรเปิดเผยข้อมูล การตรวจสอบในช่วงเวลาที่มีการกล่าวหาหรือช่วงเวลาที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบ เสร็จสิ้นแล้ว

นายพิศิษฐ์ สีสาวชิโรภาส ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ชี้แจงว่า การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินแผ่นดินนั้น จะเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดไว้ และหากมีกฎหมายใดกำหนดห้ามมิให้มีการเปิดเผยข้อมูลของบุคคล หรือเอกชนแล้ว สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินก็ไม่สามารถเปิดเผยข้อมูลนั้นได้ แต่การตรวจสอบ การใช้จ่ายเงินแผ่นดิน หน่วยรับตรวจจะต้องเปิดเผยข้อมูลให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินสามารถเข้าไป ตรวจสอบได้ และหากตรวจสอบพบการใช้จ่ายเงินแผ่นดินที่ก่อให้เกิดความเสียหาย สำนักงานการตรวจเงิน แผ่นดินจะนำมาเป็นกรณีศึกษาและนำไปเผยแพร่เพื่อให้หน่วยรับตรวจอื่นใช้จ่ายเงินแผ่นดินอย่างระมัดระวัง มากขึ้น ส่วนการเปิดเผยผลการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินนั้น เห็นว่าไม่ควรกำหนด บังคับให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องเปิดเผยผลการตรวจสอบในช่วงเวลาใด และหากเป็นเรื่องที่ เกี่ยวข้องกับการทุจริตแล้วจะต้องผ่านกระบวนการกลั่นกรองภายในสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ก่อนที่ จะส่งเรื่องให้กับพนักงานสอบสวนดำเนินการต่อไป โดยในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนดให้สำนักงาน การตรวจเงินแผ่นดินสามารถเผยแพร่รายงานผลการตรวจสอบประจำปีได้ก็ต่อเมื่อรายงานฉบับนี้ได้ผ่าน การพิจารณาจากคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาก่อน ซึ่งทำให้หน่วยรับตรวจหลายแห่งไม่ทราบผลการตรวจสอบ ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และดำเนินโครงการจนก่อให้เกิดความเสียหาย

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบหน่วยรับตรวจใด ยังไม่เสร็จสิ้น ก็ไม่ควรกล่าวหาหน่วยรับตรวจนั้น เนื่องจากจะทำให้หน่วยรับตรวจเกิดความเสียหาย โดยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินควรเข้าไปศึกษาว่า อะไรคือสาเหตุที่ทำให้มีการดำเนินโครงการ ที่ก่อให้เกิดความเสียหายนั้น และสำนักงบประมาณใช้เหตุผลใดในการพิจารณาก่อนที่จะจัดสรร เงินงบประมาณให้กับหน่วยรับตรวจดำเนินโครงการ เพื่อนำข้อมูลต่างๆ มาวิเคราะห์ก่อนที่จะจัดทำเป็น รายงานส่งให้กับสำนักงบประมาณทราบ เพื่อให้สำนักงบประมาณดำเนินการตรวจสอบความพร้อมของ หน่วยรับตรวจและรายละเอียดของโครงการก่อนที่จะจัดสรรงบประมาณให้ ซึ่งจะทำให้เกิดผลในทางปฏิบัติ ได้อย่างแท้จริงมากกว่าการให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเข้าไปตรวจสอบในภายหลัง

นายพิศิษฐ์ สีสาวชิโรภาส ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ชี้แจงว่า การกระทำผิดเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงิน แผ่นดินจะปรากฏร่องรอยและหลักฐานที่สามารถพิสูจน์ได้ว่าการกระทำดังกล่าวก่อให้เกิดความเสียหาย เช่น การดำเนินโครงการที่ก่อให้เกิดความเสียหาย หรือโครงการที่ไม่ได้มีการใช้งาน เป็นต้น จึงต้องมีการ เปิดเผยข้อมูลให้กับสาธารณชนได้รับทราบเพื่อเป็นการป้องปรามไม่ให้หน่วยรับตรวจอื่นดำเนินการ

ในลักษณะเดียวกัน และโดยปกติสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะส่งความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินโครงการของหน่วยรับตรวจให้กับสำนักงบประมาณอยู่แล้ว

ประธานกรรมการสอบถามว่า หากคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจในกำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินแล้ว จะทำให้กรรมการการตรวจเงินแผ่นดินบางคนมีอำนาจเข้าไปแทรกแซงหรือสั่งการให้ผู้ว่าการตรวจแผ่นดินเข้าไปตรวจสอบบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้หรือไม่

นายพิศิษฐ์ สีสาวชิโรภาส ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ชี้แจงว่า โดยหลักการคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินจะไม่มีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินที่เป็นการก้าวล่วงหรือแทรกแซงการทำหน้าที่ของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน แต่อาจเกิดกรณีที่มีการกำหนดนโยบายเพื่อให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเข้าไปตรวจสอบเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งการกำหนดนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินไม่ควรมีลักษณะที่เป็นนโยบายรายวัน แต่ควรเป็นนโยบายในระยะยาวหรือเป็นนโยบายประจำปี เพื่อให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินสามารถตรวจสอบได้ว่าสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ดำเนินการตามนโยบายที่กำหนดไว้หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า เหตุที่กำหนดโครงสร้างองค์กรให้มีคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินทำหน้าที่ตรวจเงินแผ่นดิน เนื่องจากมุ่งหมายให้เกิดการสร้างมาตรฐานในการตรวจเงินแผ่นดินและมีการกำหนดทิศทางทางการตรวจเงินแผ่นดินที่ชัดเจน ขณะเดียวกันก็มุ่งหมายให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินทำหน้าที่กำกับดูแลและถ่วงดุลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นไปตามนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินและหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด ดังนั้น จะมีวิธีการอย่างไรที่จะทำให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้โดยไม่ขัดแย้งในหน้าที่และอำนาจระหว่างกัน

นายพิศิษฐ์ สีสาวชิโรภาส ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ชี้แจงว่า คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินสามารถกำกับดูแลและถ่วงดุลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินได้โดยการกำหนดนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งหากผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินปฏิบัติหน้าที่ภายในกรอบนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินก็ไม่ควรไปก้าวล่วงการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน นอกจากนี้ การตรวจเงินแผ่นดินเป็นการดำเนินการในลักษณะการประกอบวิชาชีพซึ่งต้องกระทำภายใต้หลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินอยู่แล้ว

ประธานกรรมการสอบถามว่า หากพบว่าผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน หรือกระทำการเกินขอบเขตที่กฎหมายกำหนด คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินจะสามารถดำเนินการอย่างไรได้บ้างหรือไม่

นายพิศิษฐ์ สีสาวชิโรภาส ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ชี้แจงว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ หากพบว่าผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน หรือกระทำการเกินขอบเขตที่กฎหมายกำหนด คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินสามารถให้คำแนะนำแก่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินหรือลงมติไม่ไว้วางใจและส่งเรื่องให้รัฐสภามีมติถอดถอนให้พ้นจากตำแหน่งได้

ประธานกรรมการสอบถามว่า หากผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินสั่งให้เจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของหน่วยรับตรวจหน่วยงานหนึ่งหลายครั้งเพราะเหตุส่วนตัว คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินสามารถดำเนินการอย่างไรกับผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินได้หรือไม่

นายพิศิษฐ์ สีสาวชิโรภาส ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ชี้แจงว่า หากผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของหน่วยรับตรวจใดตามอำนาจหน้าที่และมีผลการตรวจสอบเป็นไปตาม

หลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน ย่อมไม่ถือว่าได้กระทำความผิด นอกจากนี้ การเข้าสู่ตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมีการกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม รวมทั้งมาตรฐานทางจริยธรรมไว้อย่างชัดเจน ดังนั้น กรณีที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินสั่งให้เจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของหน่วยรับตรวจหน่วยงานหนึ่งหลายครั้งเพราะเหตุส่วนตัวจึงกระทำได้น่า

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินสั่งให้เจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของหน่วยรับตรวจหน่วยงานหนึ่งทุกสามเดือนซึ่งไม่เป็นไปตามมาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินที่กำหนดให้ตรวจการใช้จ่ายเงินปีละครั้ง คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินควรมีอำนาจดำเนินการอย่างไรได้บ้างหรือสั่งให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินเลิกกระทำการดังกล่าวได้หรือไม่

นายพิศิษฐ์ สีสาวชิโรภาส ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ชี้แจงว่า เมื่อมีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินชุดใหม่ ในช่วงแรกจะมีปัญหาเรื่องการเรียนรู้วัฒนธรรมองค์กรการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งแตกต่างจากบุคลากรในสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่ส่วนใหญ่จะถูกปลูกฝังให้ปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริต ห้ามช่วยเหลือหรือกลั่นแกล้งบุคคลใดเป็นการส่วนตัว ทั้งนี้ การตรวจเงินแผ่นดินมีกระบวนการตรวจสอบที่เข้มงวด หากตรวจสอบพบว่าไม่มีการกระทำความผิดแต่กลั่นแกล้งให้หน่วยงานหรือบุคคลใดต้องรับผิด ย่อมเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบและถือเป็นความผิดร้ายแรง ขณะเดียวกันหากกำหนดให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจสั่งให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินหรือเจ้าหน้าที่ตรวจเงินแผ่นดินหยุดปฏิบัติหน้าที่ได้ จะส่งผลเสียหายอย่างมากต่อการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐเช่นกัน และอาจเป็นการก้าวล่วงการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่ทำการตรวจเงินแผ่นดินด้วย อย่างไรก็ตาม หากคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมุ่งหมายจะกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ควรพิจารณาจากผลการปฏิบัติหน้าที่ว่าเป็นไปตามเป้าหมายหรือแผนงานที่กำหนดไว้หรือไม่ และอาจกำหนดให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินชี้แจงต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินถึงข้อเท็จจริงและเหตุผลในการสั่งให้มีการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งโดยเฉพาะ

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินสั่งให้เจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งที่เกินกว่าหลักเกณฑ์ของการตรวจเงินแผ่นดินอาจกำหนดให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินสั่งให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินหรือเจ้าหน้าที่ที่ทำการตรวจเงินแผ่นดินหยุดการกระทำความผิด กล่าว หรือให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. วินิจฉัยได้ ทั้งนี้ ทุกองค์กรต้องอยู่ภายใต้การตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินก็ต้องอยู่ภายใต้การตรวจสอบและการกำกับดูแลของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเช่นเดียวกัน

นายพิศิษฐ์ สีสาวชิโรภาส ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ชี้แจงว่า มีหลายกรณีที่หน่วยรับตรวจไม่พอใจการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และยื่นเรื่องร้องเรียนกลับมายังคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งส่วนใหญ่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้พิจารณาข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าเหตุผลฟังไม่ขึ้น จึงไม่มีการดำเนินการอย่างไรกับเจ้าหน้าที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ประธานกรรมการสอบถามว่า หากหน่วยรับตรวจมีข้อหาหรือเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการการตรวจเงินแผ่นดินมายังสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินสามารถตอบข้อหาหรือดังกล่าวได้หรือไม่

นายพิศิษฐ์ สีสาวชิโรภาส ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ชี้แจงว่า หน่วยรับตรวจจำนวนมากมีข้อหาหรือมายังสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อสอบถามเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการจัดซื้อจัดจ้างที่ถูกต้องตามระเบียบที่กฎหมายกำหนด ซึ่งส่วนใหญ่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินก็ได้ตอบข้อหาหรือกลับไปยังหน่วยรับตรวจทุกครั้ง

ประธานกรรมการสอบถามว่า หากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตอบข้อหารือกลับไปยังหน่วยรับตรวจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์การตรวจเงินแผ่นดินแล้ว หากต่อมามีคำแนะนำของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินดังกล่าวไม่ถูกต้องตามกฎหมาย จะสามารถยกเว้นความผิดให้แก่หน่วยรับตรวจที่ปฏิบัติตามคำแนะนำของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้หรือไม่

นายพิศิษฐ์ สีสาวชิโรภาส ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ชี้แจงว่า โดยหลักเมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตอบข้อหารือกลับไปยังหน่วยรับตรวจแล้ว ย่อมผูกพันในคำตอบดังกล่าวโดยไม่มีการดำเนินการเอาผิดหรือหักท้วงการดำเนินการของหน่วยรับตรวจที่ปฏิบัติตามคำแนะนำของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินอีก แต่อาจกำหนดให้มีการวางมาตรการหรือแนวทางการตรวจสอบเพิ่มเติมให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ประธานกรรมการสอบถามว่า การกำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตอบข้อหารือของหน่วยรับตรวจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การตรวจเงินแผ่นดินควรใช้ระยะเวลาเท่าใด

นายพิศิษฐ์ สีสาวชิโรภาส ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ชี้แจงว่า ข้อหารือบางประการต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการรวบรวมข้อมูล เนื่องจากอาจเกี่ยวข้องกับการตรวจเงินแผ่นดินจำนวนมาก ดังนั้นอาจกำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตอบข้อหารือของหน่วยรับตรวจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การตรวจเงินแผ่นดินภายในสามสัปดาห์นับแต่วันที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้รับเรื่อง

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดระยะเวลาที่แน่นอนในการตอบข้อหารือของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อให้หน่วยรับตรวจที่มีข้อหารือมายังสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทราบระยะเวลาการดำเนินการตอบข้อหารือที่ชัดเจน และช่วยทำให้การบริหารราชการแผ่นดินดำเนินไปได้ด้วย

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันพุธ ที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๗.๓๐ นาฬิกา

นายเผ่าพันธุ์ นวลสง

นิติกรชำนาญการ

นางสาวอัจฉรา สวนสมุทร

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

นายสกนธ์ พรหมบุญตา

นิติกรชำนาญการ

นายณฤพณ์ ฐลีจันทร์

นิติกรปฏิบัติการ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการ ๒

ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์